

204 MS ✓

מאיר זרמי אינו

דברים לזכרו של מאיר זרמי

18 במרץ 1996

תקצר היריעה מלתאר את מעשיך ותכונותיך, מאיר. דומה כי בכל נושא בו נוגעים חיינו, החל מתולדות חנועות הנוער, התנועה הקבוצית, ועד המאבק לשחרור וביטוס מדינת ישראל, השארת את חותמך, בצניעות וענווה.

עוד בילדותך, בשכונת ואדי ניסנס בחיפה, כבן לאנשי העליה השלישית שעבדו בסלילת כבישים, הצטרפת לתנועת הנוער העובד והלומד. כשקיבל אביך, אברהם, את ניהול סניף "סולל בונה" בירושלים, עברה המשפחה לירושלים, והצטרפת ל"מחנות העולים". עם חזרת המשפחה לחיפה, הצטרפת לסניף של קריית ביאליק. לאחר סיום הלימודים בבית הספר הריאלי בחיפה, נשארת לבקשת התנועה, להדריך בהכשרה בכפר יהושע, שבסיומה הצטרפת בשנת 1943 כבודד לקבוץ שדות-ים, משום שהיית איש פלוגת הים של "הפועל".

בחקופה זו שרתת כמכונאי על הספינות שעסקו בדייג ביום, ובהעפלה והברחת נשק בלילה. נכווית בצורה קשה מאד אך ניצלת בנס, כאשר אחת הספינות עלתה באש. משם יצאת להדרכה בתל-אביב בקומונה, שם הכרת את פנינה שגרה בקירבת ביתך ועברה במסלול מקביל לשלך, ביה"ס הריאלי והכשרה בבית השיטה. בשנת 1945 הצטרפה פנינה לקבוץ שדות-ים, נישאתם והקמתם משפחה, שם גם נולד חגי, בנכס הבכור.

היית אחראי על ארגון פלוגות הפועלים במחנות העולים ואחר-כך ריכזת את הקן הירושלמי. באותה תקופה ניהלת מאבק בראשי תנועת הקבוץ המאוחד כמחאה על הקו המרכזי-מיליטנטי בו נקטו. עם הפילוג הקמת את "התנועה המאוחדת" ועברת יחד עם קבוצת חברים משדות-ים לחיות בקבוץ מעין-צבי. כאן נולדה ביתכם, יעל. בסוף שנות ה-50 כבר כיהנת כמזכיר הנוער העובד והלומד. עם חזרתך לעבודה במעין-צבי, הקמת את "מוסד" שנת השירות השלישית, אשר במסגרתה יצאו מדי שנה עשרות בני קבוצים למשימה לאומית, בנוסף לשירות הצבאי.

ככלל, לאחר סיום כל חפקיד שמלאת מחוץ לקבוץ, הקפדת לחזור לקבוץ מעין-צבי, לעבודתך כמכונאי במוסך הדיזלים, ולמלא חפקידים נוספים, כמו מזכיר וכמרכז וחבר במיגוון רב של ועדות.

בשנת 1964 גוייסת צ"י טנטה יוספטל לריכוז מחוז האיחוד במפא"י ונשלחת צ"י קבוץ מעין-צבי לכהן כמזכיר קבוץ גזר, שאומץ על-ידינו.

בשנת 1970 גוייסת שוב, הפעם לתפקיד מזכיר איחוד הקבוצות והקבוצים. שנה לאחר סיום חפקידך כמזכיר האיחוד בשנת 1974, נקראת שוב לדגל, לכהן כמזכ"ל מפלגת העבודה, שם שימשת כשליח שלא קיבל משכורת כלל ובזאת היחה גאוותך. היחה זו התקופה שלאחר מלחמת יום הכיפורים, מהקשות שידעה המפלגה, משבר ההנהגה (מלחמות רבין-פרס), משבר כספי ומשבר ערכי.

כתב עליך אז, יוסי ביילין: "זרמי הוא אדם המסוגל לעבוד ללא ליאות, ואינו דואג לכך שכל מעשה שלו יזכה להד הראוי בתקשורת, הוא מעדיף ויכוחים פנימיים ויישור ההדורים כלפי חוץ. גם מצדדיו וגם מבקריו מעריכים את אישיותו הצנועה ומעלים על נס תכונה המצויה בו והנדירה מאד אצל פוליטיקאים - הוא אינו מצליח לשמור טינה אפילו אם הוא מנסה, זה פשוט "לא הולך לו".

טרבת לתפקידים רבים שהוצאו לך במשך השנים, כמו מזכיר חברת הצובדים, חבר כנסת וצוד, וחזרת לעבודה בקבוץ, במוסך שמאד אהבת. אני זוכר את ימי שישי אחר הצהרים, כשאתה, כאחד הצעירים, מצטרף למשחק הכדורגל במגרש הקטן - מוסד ידוע במעין-צבי.

בשנת 1982 נקראת לנהל את מפעל "סקופוס", קבעת דפוסי ניהול ועבודה חבריים, שמתאימים עד היום. בין לבין יצאת ללימודים, הקמת משפחה לתפארת, שמחת לבלות עם הנכדים והקפדת לטפל במסירות באסתר, אמך המבוגרת.

בשל יכולתך המופלאה לדבר "בגובה העיניים" עם כל אחד ואחד, צעיר ומבוגר, נרחמת שוב ושוב לפתור בעיות שבין חבר לחבר ובין החבר והקבוץ, כל זאת ללא כל חשבון של זמן ובטבלנות אין קץ.

דרכנו הצטלבו לראשונה בשנת 1985, כאשר נבחרתי למרכז המסק. נעזרתי בכך בהתייעצויות אין סוף, במאבקים כאלו ואחרים, תמיד תמכת ותרמת מנסיונך העשיר, ותמיד - מתוך שותפות וחברות אמיתית.

בשנת 1993 מוניתי לנהל את "סקופוס", המפעל שאהה היית מנהלו ובו המשכת לעבוד בהנהלת החשבונות גם לאחר שסיימת קדנציית ניהול. נשארת לצדידנו, תמכת, ייעצת ועזרת בכל מחלוקת, בהתלבטויות ובתקוות. המשכת להיות מעורב בכל נושא ונושא, כיהנת כחבר במועצת המנהלים, והאצלת מנסיונך והידע הרב שהיה לך.

ליונינו אותך במחלתך מהימים הראשונים, ואנו נפעמים מחוזק רוחך, הראש, כמו תמיד, חושב ומנחה, מגדיר את המצב, מסביר ומדווח לנו על כל מהלך ומהלך, בצורה ברורה ועניינית. לא מתלונן על הכאבים הקשים מנשוא, רק מתעניין מה עוד מתקדם ואיך מתפתחים הדברים. חשוב היה לך לציון באזני עד כמה אתה מאמין שאכן הדרך בה אנו מתקדמים היא הדרך הנכונה.

יקרה לי מאד, מאיר, ויותר מזה - תחסר לכולנו,

תהא נשמתיך צרורה בצרור החיים.

עמרם מסד

18.3.96

כ"ז באדר תשנ"ו

מאיר היקר

עומדים אנחנו ומסרבים להאמין :

- נפלה לידי הזכות להכירך היטב ב־10 השנים האחרונות לחייך.
- * הזכות להיות חבר וקרוב אל אדם טוב לב שהמושג הברות ורעות — קטן עליו.
- * הזכות ללמוד ולהשכיח מאדם נבון וחכם והחשוב ביותר — נחנת, מאיר, בחכמת חיים שבודדים זכו בה והיא שמשה נר לרגלנו.
- * הזכות לראות חבר קיבוץ שידע לעזור לזולת בעצמה רבה, במלוא כוחו ובשקט — מפני שלא נעם לך לשמוע את התודה.
- * הזכות להבין ש"פער גילים ודורות" הינו רק מושג לגביך — קיימת קשרי חברות עם צעירים ומבוגרים כאחד ולמעשה היית החוט המקשר בין הדור הצעיר בקיבוץ לבין המוסדות.
- * הזכות לחוש איך אתה, מאיר, השרית את השקט הנפשי שלך על הסביבה, במיוחד ברגעים של משבר.
- * הזכות לדעת שחברה שלמה מוקירה ומעריכה את פועלך ללא לאות למען טובת הכלל.
- * הזכות להבין מהו אדם צנוע ועניו — פשוט מלח הארץ.

יכולתי להמשיך ולהמשיך אך בטוחני, מאיר, שלו יכולת — היית מפסיק אותי כבר בתחילת דברי !
 לפנינה ולכל המשפחה
 אנו עמכם בצערכם ובכאבכם
 על האבדה כי גדולה היא וכבדה לכולנו.

יהיה זכרך ברוך
היה שלום מאיר.

כתב וספד: בועז אלטשילר

דברים ליד הקבר

אנחנו, תלמידיו וחניכיו של מאיר, חברי התנועה שעליה חלם ועליה נלחם, באים להפריד ממנו.

מאיר לימד אותנו תום. האם אפשר ללמוד תום? לא תום הנובע מחוסר ישע, לא תום הנשען על צמצום אופקים, על אי התמודדות. תום אקטיבי, פתוח לאפקים מתרחבים והולכים, המתמודד יותר ויותר על השלם, על זכותו של התום.

מאיר היה מוכן לשלם את כל המחירים על דרכו. הוא ידע כי לדרך הישרים מחירים כבדים. אך הוא ביקש להיות שלם עם עצמו. לנתח ביושר אך תמיד מתוך הנחה כי לימוד יסודי של בעיה יכול וצריך לסמן את הפתרון. בחכמה ובידע נאחז בשמחה והם נתנו כלים ללבו הרחב, לקבל את האתגר לתת יד חברית. מאיר הנהיג אך מתוך שליטה מלאה על יצר השררה. לפעמים היה נדמה לנו כי הוא השתלט על יצר יותר מדי. מי היום יוכל להאמין כיצד ויתר על מקום מושב בטוח בכנסת, רק משום שאם לא יותר ייפגע אחד החברים.

מי שראה את מאיר קורן מתוך ביתו, שלם עם העובדה שהוא עובד, שהוא מקבל מהעבודה פרספקטיבה נכונה על חיי הציבור ושחיי הציבור מעניקים פרספקטיבה לעבודה. מנהיגותו היתה מנהיגות פוליטית שמחפשת מוצא לפיתרון לאנשים, הוא האמין באנשים ולא במערכות. כולם הגביהו גבה, למצוא פתרון? בין אנשים? הוא ידע את סמכותו: אהבת האדם.

ראינו אותו לא פעם שלם עם עצמו ושבווי בידי כל אלה שלא הבינו מהי משמעות דרכם. הוא הפיקח בין עוררי כוח והם דוחקים אותו כשהוא מפגין את שלמותו ואופטימיותו הפראית.

לכל אחד מאתנו היה מאיר שדו. מאיר שעדנו קל להטיל. שהרי הוא הקשיב והוא חיפש מוצא גם כשלא היה. מתוכו קרנה האהבה למשפחה, לבית, לקיבוץ — נקוה כי אנו תלמידיו וחניכיו, אנשי תנועתו, נקוה שנהיה ראויים לזכרו.

מוקי צור

(מזכיר התק"ם לשעבר, חבר עיריית יבנה)

מברק שקבלנו ב- 18.3.

אתכם באבלכם במותו של מאיר זרמי ז"ל

ח"כ אלי גולדשמיט

מאיר זרמי ז"ל

לפני חודשים אחדים הלך לעולמו מאיר ז"ל; עשיר בפעילויות תנועתיות, קבוציות ומפלגתיות. שורשיו נעוצים בקרית-חיים הפועלית, בה התחנך וצמח כתנועת "המחנות העולים" כחניך, כמדריך וכקומונר. לימים שהה בהכשרה בכפר-יהושע והמשיך דרכו לקיבוץ שדות-ים. השתלב בעבודת הדיג של הקיבוץ.

בימים ההם חתירה להקמת משקים ימים היה חלום אישי ותנועתי. בסערת המאבקים הפוליטיים של שנות הארבעים והחמישים השתלב מאיר תחילה במאבקים על דמותה של תנועת המחנות העולים והקיבוץ המאוחד. לאחר לבטים פנימיים התייצב לצד חברי מפא"י ובקצה התהליך הקשה היה בין מקימי "התנועה המאוחדת" לאחר הפילוג ב"מחנות העולים". לאחר שהקיבוץ המאוחד התפלג והוקם איחוד הקיבוצים והקבוצות עקר יחד עם חבריו מקבוץ שדות-ים למעין-צבי, ביתו עד יומו האחרון. לאורך כל חייו היה מעורב בפעילות בעבודה ובחינוך נוער. פעל באיחוד הקבוצות והקיבוצים, ולאחר מכן כתק"ם. נקט עמדות והביאן לבטוי בסגנון ייחודי. לבו וכישוריו היו נתונים בעיקר לנוער וצעירים. בתחום זה הטביע חותם מרכזי.

באמצע שנות החמישים חתר - יחד עם חברים נוספים - לאיחוד "התנועה המאוחדת" עם "הנוער העובד" והקמת הסתדרות נוער אחת. עם איחודן - שימש כמזכ"ל התנועה, ומוסה חריף ז"ל נבחר למזכיר התנועה החינוכית.

תהליך האיחוד לא היה פשוט וחייב התמצאות בעברן של התנועות ויצירת דפוסי פעילות חדשים. התנועה התבססה על פעילותן של שלוש חטיבות: חטיבת חינוכית, חטיבת הישרב החדש וחטיבת מקצועית; המזכירות עסקה בבעיות המרכזיות של כל חטיבה והחטיבות כתחום פעילותן. מבנה זה נבנה במידה רבה ביוזמתו.

מסיבות שונות פרש מעבודה במזכירות "הנוער העובד והלומד" וחזר לקיבוץ. לימים נקרא למלא תפקיד כמזכ"ל ה"איחוד" בתקופת "מן היסוד" ו"רפ"י" - מציאות שחייבה לייצב את המערכת הפוליטית והקיבוצית, מילא מאיר במרקם זה תפקיד חשוב. בהמשך נקרא לקבל את תפקיד מזכ"ל מפא"י בתקופה קריטית למפלגה, בעת שהתחוללו בה מאבקים פנימיים על דרכה ומנהיגותה; פרק שלא אחת נקלע בו למערכולות פנימיות קשות שציינו תקופה זו. כתחנות חייו ראה בפרק הזה את אחת התקופות הקשות שעברו עליו.

לכולנו אבד חבר יקר, מאיר-פנים, עשיר ביטוי שתמיד יזכיר לנו מיפגשים שבהם מילא מאיר תפקיד מרכזי. לתנועת הנוער העובד והלומד אבד חבר שהטביע חותם עמוק בפעילותה. יהי זכרו שמור עמנו.

איציק נשרי

* מתוך "ידיעות נאמני הנוער העובד והלומד" - מס' 5, אלול תשנ"ו.

הרהורים בשלושים למאיר

חשכה, בדידות, געגועים, כאב ובכי - זו מנת חלקי באלה הימים. ספקות, תהיות - האם נעלם לגמרי או שרוחו מרחפת במרחבי הסבע, מוסיפה ומשפיעה על הוויתו של עולם. כה הרבה פעל בחייו - היכן הוא עתה? אין תשובה, אין אות - שקס ולבד וקשה. בבחינות הבגרות שלי, בחבור עברי, בביה"ס הריאלי בחיפה - היה אחד הנושאים לבחירה - "ככל שיגדל החושך יגבר אור הכוכבים". לא בחרתי בשעתו בנושא זה.

עתה, לאחר חמישים שנה ומעלה, נזכרתי בו. הכוכבים המנצנצים בחשכה שסביבי הם הילדים והנכדים במשפחה, האנשים והחברים בקבוצה. איש איש ונפשו הסובה פנימה. לכלם רצון טוב לעזור, לכולם נכונות, השתתפות ונדיבות. כל אחד לפי כישוריו, כל אחד לפי אופיו - בכלם פנימה חבוי אור יקרות הפורץ ביתר שאת כשגוברת העלסה.

וכשם שהכוכבים מאירים גם באור היום, מבלי שנראה אותם שהרי שגרת אורה של השמש מאפילה עליהם - כך אותו אור זוהר, חבוי בלב האנשים החכרים בכל ימות השנה ושגרתם והוא ישוב וינצנץ בבוא העת. והאור זוהר שבעתיים, ביום ובחשכה, בלבות ילדי ונכדי - שלי ושל מאיר.

האמונה באדם וברוחו היא עמוד התווך אשר לא יכזיב. וכדברי השיר של ש. משרניחובסקי "כי עוד אאמין גם באדם גם ברוחו רוח עז."

פנינה